

Kommunledningsförvaltningen
Pia Johnson
0171-62 50 46
pia.johnson@enkoping.se

Kommunstyrelsen

Medborgarlöfte år 2021-2023

Förslag till beslut

Förslag till kommunstyrelsen

Medborgarlöftet år 2021-2023 mellan Enköpings kommun och Polismyndigheten Lokalpolisområde Enköping/Håbo antas.

Beskrivning av ärendet

Medborgarlöftet är en metod för att arbeta trygghetskapande och brottsförebyggande med ett medborgarperspektiv. Den bidrar till att utveckla och bibehålla god samverkan mellan polisen och kommunen då de vilar på en gemensamt framtagna lägesbild med kopplingen till Samverkansavtalet mellan Polismyndigheten och Enköpings kommun.

Medborgarlöftet syftar till att formalisera ett operativt arbete på lokal nivå. Det operativa arbetet beskrivs i en gemensamt beslutad aktivitetslista och i den framgår vad som skall göras, vem som ansvarar, tidsplan och hur det skall följas upp.

Medborgarlöftet beskriver brotts- och/eller trygghetsproblem som båda parter prioriterar utifrån ett gemensamt framtagna underlag. De kan ses som konkreta delar i utvecklingsarbetet för att säkerställa och stärka den fortsatta utvecklingen av det förebyggande arbete som förenar kommunen och polisen.

Medborgarlöftet fokuserar på de aktiviteter som skall ske i samverkan och som omfattar uppgifter som kommunen och polisen arbetar med i sina respektive ordinarie uppdrag.

Medborgardialog är ett av fundamenten i arbetsmetoden att ta fram ett medborgarlöfte. Syftet är att skapa delaktighet för dem som verkar och bor i kommunen. Krisåret med pandemin, 2020, begränsade möjligheterna att genomföra medborgardialog.

Förslaget innebär att förnya Medborgarlöftet *förstärkt förebyggande arbete bland ungdomar med tidigt utvecklat riskbeteende för kriminalitet 2019-2020* med

justeringar i aktivitetsplanen. Att skriva giltighetstiden till 2023 passar väl ihop med Kommunens långsiktiga plan.

Kommunledningsförvaltningens bedömning

Brotts och drogsamordnaren har Enköpings kommun formella tjänstemannaansvar för frågor som rör trygghet och brottsförebyggande arbete. Tjänsten är placerad på socialförvaltningen men har en kommunövergripande tvärsektoriell roll, såväl inom kommunen som med externa samverkansaktörer.

En viktigaste samverkansaktör är Polisen. Enköpings kommun och lokalpolisområdet Enköping-Håbo har en långt, och av bägge parter uppskattat, samarbete som över tid varit formaliserat och systematiserat, med samverkansavtal och medborgarlöften.

Tryggare Enköping (TE) kommunens forum för långsiktigt strukturellt brottsförebyggande och trygghetsrelaterade externa frågor. TE fungerar även som en struktur för förankring av metoder som antingen ägs direkt av forumet eller som i fallet medborgarlöftet; samordnas och följs upp.

Under 2020 planerades medborgardialoger genomföras på Enköpings Mässan men mässan ställdes in med anledning av pandemin. Kortsiktigt saknades förmåga/resurs att genomföra en digital enkät under 2020. Den djupare medborgardialog som genomfördes under 2018 på Västerleden ligger kvar som grund för medborgarperspektivet tillsammans med resultatet av undersökningen Liv och Hälsa ung för 2019.

Det finns ingenting som talar emot att det fortfarande finns behov att fortsätta fokusera på målgruppen i föregående periods medborgarlöfte samt att arbeta vidare med aktiviteter i aktivitetsplanen:

”Människan bakom uniformen” ger ungdomar möjligheten att lära känna uniformsbärare och efter avslutad termin kan de delta som ”MBU-ambassadörer”

Fortsatt utvecklingsarbete med samverkansmodell mellan Socialtjänsten, Skolan, Polisen och Fritiden (SSPF-modell)

Utbildningstillfällen för att säkerställa kunskapsnivån avseende orosanmälningar enligt Socialtjänstlagen för dem som arbetar med barn och unga, samt h brottsanmälan till polisen.

Trygghetsfrämjande engagemang från civilsamhälle och privatpersoner genom möjlighet till vuxenvandring.

Hotspot policing - polisarbete som inbegriper målinriktade insatser till platser och tider där brott och ordningsstörningar förekommer med större koncentration.

Bedömningen är att tillsammans med polis arbeta de nästkommande tre åren med fortsatt fokus på de med tidigt normbrytande kriminellt beteende, arbeta för ett

förbättrat systematisk förebyggande arbete runt enskilda individer och samtidigt erbjuda alternativ för en bredare målgrupp.

Ulrika K Jansson
Kommundirektör
Enköpings kommun

Pia Johnsson
Brottsförebyggare
Enköpings kommun

Medborgarlöfte år 2021- 2023

FÖRNYAT MEDBORGARLÖFTE FÖRSTÄRKT FÖREBYGGANDE ARBETE BLAND UNGDOMAR MED TIDIGT UTVECKLAT RISKBETEENDE FÖR KRIMINALITET

Polismyndigheten Lokalpolisområde Enköping/Håbo

Enköpings kommun

Polisen

**ENKÖPINGS
KOMMUN**

Medborgarlöfte del 1

Polismyndigheten Lokalpolisområde Enköping/ Håbo och Enköpings kommun är överens om att fortsätta arbetet med att förstärka det gemensamma operativa brottsförebyggande arbetet utifrån ramdokumentet *Samverkansavtal kommun – polis år 2019-2022*.

Bakgrund:

Styrning för ett fördjupat operativt arbete sker genom att anta ett Medborgarlöfte – en arbetsmodell för att lyssna in medborgarnas önskemål om förbättringsåtgärder. Den bygger på en vägning av en aktuell lägesbild, såväl kommunal som polisiär, med underlag från medborgare i exempelvis medborgardialoger. Pandemin med spridningen av Covid-19 innebar omfattande samhällsomställningar och restriktioner som begränsade människor att fysiskt mötas. Detta medförde att Polisens planerade medborgardialoger ställdes in under 2020.

Underlagen för det förnyade medborgarlöftet är till största del desamma som för löftet 2019-2020 men kartläggningen är i några delar uppdaterad.

Huvudsyftet är att ta medborgarnas tankar och åsikter i ett aktuellt område (exempelvis en stadsdel, en geografisk plats) på allvar och beakta det som likvärdig till annan typ av underlagsarbete.¹

Medborgardialog i sig är en metod för att förstå människors utmaningar och behov – uttryckt av dem själva i ett sammanhang som är begripligt och hanterbart. I forskningslitteraturen beskrivs det ibland som att metoden är en nyckel för att skapa ett socialt hållbart samhälle.² Inte minst är det viktigt att minska distansen och öka förståelsen mellan beslutsfattare och medborgare, inte minst avseende frågeställningar som rör trygghet och säkerhet.

För att en metod ska få kallas ett medborgarlöfte behöver följande kriterier vara klargjorda. Ett löfte ska verka för att:

- Öka tryggheten
- Förebygga brott
- Öka medborgarnas och lokalsamhällets delaktighet i det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet
- Stärka förtroendet för polisen.

Underlag för Medborgarlöfte – *Gemensamt förebyggande arbete bland ungdomar med tidigt utvecklat riskbeteende för kriminalitet 2121-2023*

- Sociala kompassen – socioekonomisk och demografisk analys av Enköpings kommun på NYKO nivå 2018
- Rapport - Ökad framtidstro på Västerleden 2018-09-01
- Liv och hälsa ung 2019
- Rapport Anmäld brottslighet Enköpings Kommun 2018-2020
- Medborgardialoger Västerleden maj-oktober 2018
- EHB boendeenkät 2020

¹ En polis närmare medborgaren – ett kunskapsstöd i arbetet med medborgarlöften; BRÅ 2016

² Framtiden är redan här: Hur invånare kan bli medskapare i stadens utveckling (Abrahamsson et. al. 2013)

Medborgarperspektiv

Under år 2018 genomfördes ett omfattande arbete vars syfte var att besvara frågan hur barn och ungdomar ska känna framtidstro på bostadsområdet Västerleden. Underlaget för frågeställningen var bland annat resultat i Liv och hälsa ung (2017) som visade på en diskrepans mellan barn och ungdomar boendes i socialt utsatta områden jämfört med övriga barn och ungdomar. En omfattande perspektivinsamling (300 st) riktad till barn och ungdomar boendes på bostadsområdet Västerleden samlades in. Det byggde på en av SKL (Sveriges kommuner och landsting) utsedd struktur – medborgardialoger i komplexa samhällsfrågor; som Enköping deltog som pilotkommun i. I de fem efterföljande medborgardialogerna kategoriserades perspektiven in i olika målområden/behov för vidare utveckling. Under målområdet trygghet (vilket var ett av de prioriterade områdena) framgick det att många barn och ungdomar var oroliga och otrygga med den situation av normbrytande beteende som fanns inom vissa målgrupper på några få utpekade platser i närområdet. Gemensamt för dessa var ett uttryck att både stävande och stöttande insatser för att lösa problematiken, såväl i den fysiska miljön som bland utpekade målgrupper.³

Polisen hade under 2020 planerat för medborgardialog under våren på Enköpings Mässan. Mässan ställdes in maa pandemin. Alternativt skulle medborgardialog genomföras på Trädgårdsdagen under hösten 2020, men även den ställdes in till följd av pandemin och rådande restriktioner. Kortsiktigt fanns ingen förmåga/resurs att genomföra en digital enkät under 2020. Medborgardialog planeras att genomföras digitalt under hösten 2021. Den djupare medborgardialog som genomfördes under 2018 på Västerleden ligger kvar som grund för förlängningen av medborgarlöftet tillsammans med resultatet av undersökningen Liv hälsa ung för 2019.

Medborgarlöfte 2019-2020 har haft en målgruppsinriktad fokusering och det finns ingenting som talar emot behovet att fortsätta med den målgruppen samt att arbeta vidare med de aktiviteter som kopplats till föregående löfte.

Målgrupp:

Varför gruppen unga med tidigt utvecklat riskbeteende för kriminalitet?

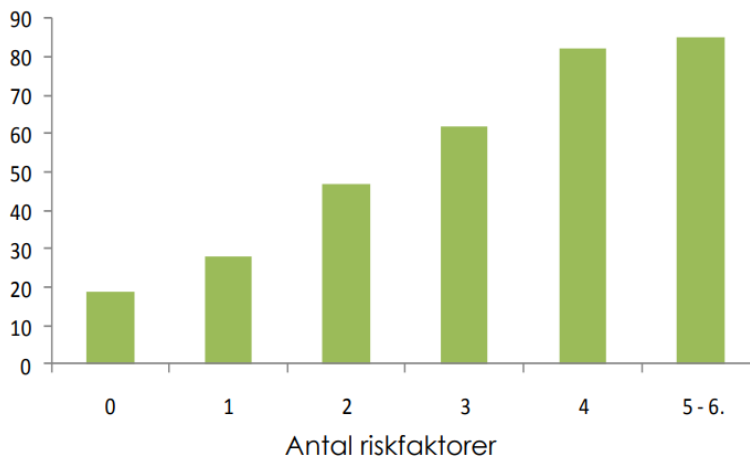
Enligt svensk forskning⁴ finns det ett allt starkare samband mellan tidigt avvikande kriminellt beteende och ökad risk för både fortsatt kriminalitet men även missbruk av alkohol och droger. Däremot finns det mycket lite som stödjer samband mellan tidigt berusningsdrickande eller tidigt användande av droger som en inkörsport till ett senare utvecklat kriminellt beteende. Det här har väckt en omfattande diskussion om prioritering av olika riskbeteenden och vad som är vägledande för ett visst beteende.

³ Rapport Ökad framtidstro på Västerleden 2018-09-01 (diarenummer)

⁴ Assessing reciprocal association between drunkenness, drug use, and delinquency during adolescence: separating within- and between-person effects (Skårner et Daneback 2018) - publicerad i den vetenskapliga tidskriften Drugs and alcohol dependence. DOI: 10,1016/j.drugalcdep.2 018,06.035.

Därtill är det viktigt att se vad ett riskbeteende är. För att definieras som ungdom i riskbeteende ska det finnas en kombination av riskfaktorer och avsaknad av skyddsfaktorer. Många av riskfaktorerna är svaga var för sig vilket betyder att avgörande är hur många de är då sambandet blir kumulativt; ju fler riskfaktorer desto större risk att dömas för brott⁵. Det betyder samtidigt att många individer med enskilda riskfaktorer löper låg risk att utveckla kriminellt beteende.

% dömda för brott

(Farrington 2007)

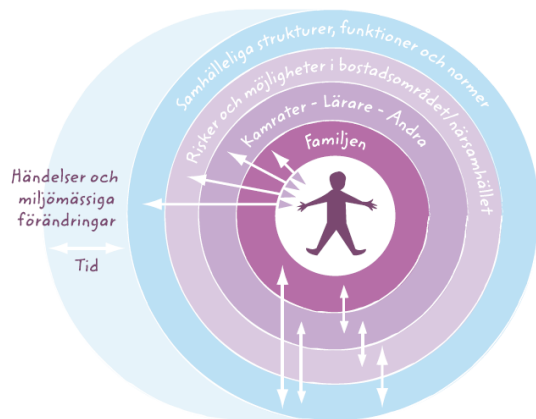
Ju fler av följande riskfaktorer som är uppfyllda desto större är risken för utfall i kriminalitet⁶:

Hos Ungdomen	Hos Familjen
Trotsighet, ilska eller oräddhet	Föräldrarnas egna svårigheter
Överaktivitet, impulsivitet eller koncentrationssvårigheter	Svårigheter i föräldrabarnrelationen
Svårigheter med medkänsla, skuld eller ånger	Föräldrarnas svårigheter med uppfostringsstrategier
Bristfälliga språkliga förmågor eller skolprestationer	
Negativa problemlösningar, tolkningar eller attityder	
Nedstämdhet eller självskadande beteende	
Alkohol och droganvändning	
Problematiska kamratrelationer	

⁵ Farrington, D. P. och Welsh, B. (2007). Saving children from a life of crime. Risk factors and effective interventions. Oxford: Oxford University Press.

⁶ Bedömning av risk- och skyddsfaktorer för normbrytande beteende hos unga: hur kan vi använda teori och forskning i praktiken?– Andershed & Andershed (2009)

I relation till riskfaktorer finns skyddsfaktorer som fungerar som buffert mot normbrytande beteende.

(Risk och prognos i socialt arbete med barn: forskningsmetoder och resultat - Dagmar Lagerberg, Claes Sundelin 2000)

Även detta samband är kumulativt; ju fler skyddsfaktorer desto mindre sannolikhet att utveckla normbrytande beteende⁷

Därför är slutsatsen för medborgarlöftet att fokus, utifrån ett brottsförebyggande arbete, bör inriktas på målgruppen med tidigt avvikande kriminellt beteende. Detta gäller som ett generellt brotts- och drogpreventivt förhållningssätt gentemot sårbara målgrupper.

En kompletterande slutsats i ett lyckat målgruppsarbete är att ha föreslagna aktiviteter som omfattar såväl enskilda individer som generella insatser – där individerna blir en del av ett större sammanhang. Därtill bör insatserna vara varierade för att möta olika typer av behov. Vissa bör ha ett primärpreventivt fokus (vänder sig till alla även målgruppen) där problematiken är avgränsad och ringa i sin karaktär; andra bör ha ett sekundärpreventivt fokus (målgruppsinriktade) – större problem och högre grad av normbrytande beteende⁸. Svårigheten är som ofta inom preventivt arbete, att direkt och avgränsat mäta effekten av de föreslagna insatserna. Därav har det varit viktigt att de avgränsningar i målgrupp som gjorts kopplat till de aktiviteter som föreslås – har forsknings och utvärderingsstöd. Det vill säga, görs aktiviteterna efter respektive metodmall så finns det underlag för att hävda att det leder till positiva effekter för målgruppen.

Slutsats:

Enköpings kommun och Polismyndigheten Lokalpolisområde Enköping/Håbo är överens om att teckna följande gemensamma medborgarlöfte:

⁷ Stouthamer-Loeber m.fl. (2002); Barn och unga som begår brott – Socialstyrelsen 2009

⁸ Normbrytande beteende hos unga: Risker, skydd och vikten av strukturerad bedömning. Andershed & Andershed (2008)

FÖRSTÄRKT FÖREBYGGANDE ARBETE BLAND UNGDOMAR
MED TIDIGT UTVECKLAT RISKBEETEENDE FÖR
KRIMINALITET

Aktivitet	Omfattning	När	Ansvarig	Uppföljning	Utvärdering
Fortsätta arbete med metoden MBU (människan bakom uniformen)	1 kurs per termin med start hösttermin 2019 12 deltagare per kursomgång Jämn könsfördelning Målgrupp: ungdomar 15-20 år	Kvällstid, 1 gång per vecka i 12 veckors tid. Sista kurstillfället är en avslutningsmiddag	Upplivelsesförvaltning tillsammans med Polis	Genomförda utbildningar Deltagarenkäter	Kommunen genom Tryggare Enköping
Utveckla och införa SSPF-modell (samverkan socialtjänst, Skola, Polis, Fritid)	Gemensamt arbete runt individer i behov av samordnat stöd	Regelbundna möten en gång per vecka med alla fyra deltagande parter	Socialförvaltning; genom AC öppenvård barn och familj. Utbildningsförvaltning; genom EC Elevhälsan GrSk Upplivelsesförvaltning; genom fritidsgårdarna EC Barn och Unga Polis genom kommunpolis	Antal genomförda möten samt antalet ärenden som lett till någon typ av samordnad insats.	Kommun och Polis genom Tryggare Enköping
Öka kunskapen om när och hur en verksamhet som vänder sig till barn och unga ska gå tillväga vid polisanmälan och anmälan enligt socialtjänstlagen 14:1	Ta fram och sprida information via folder och utbildningar om polisens och socialtjänstens arbete och vikten av anmälningar inom förskola, skola och gymnasium samt inom fritidsverksamhet och civilsamhälle	Kontinuerligt.	Områdespoliser och Brott och drogsamordnare	Antalet genomförda utbildningar och antal utdelade folder	Polisen och Kommunen genom Tryggare Enköping
Fortsatt trygghetsfrämjande engagemang från civilsamhälle och privatpersoner	Vidmakthållande och utveckling av vuxenvandring	Dag-, kvälls- och nattetid efter behov.	Brott och drogsamordnare	Antal genomförda vuxenvandringar	Kommunen och EHB genom Tryggare Enköping
På polisiära Hot Spots Hot times, identifiera ungdomar med normbrytande beteende	Utifrån förutsättningar för personal i yttre tjänst ha minst ett uppsökande tillfälle per arbetspass på polisiär Hot Spots	Dag-, kvälls- och nattetid	Polisen	Månadsvisa utdrag ur polisens uppföljningsverktyg	Polisen

Enköping 2021-05-14

Enköping 2021-05-XX

Peter Book

Kommunstyrelsens ordförande Enköpings kommun

Ulrika K Jansson

Kommundirektör Enköping kommun

Boel Sjöberg

Lokalområdeschef Polismyndigheten
Enköping/Håbo